

SERKAN KAPTAN

ERDAL İNCİ

ÇAĞRI TAŞKIN

oddviz

Erdal İnci, Çağrı Taşkın ve Serkan Kaptan'dan oluşan kolektif oddviz'in ilk sergisi *Envanter* 11 Eylül'de Art On İstanbul'da açılıyor. Sayısal görsellerle yakından ilgilenen kolektifin fotogrametri, yani fotoğrafı üç boyuta geçme tekniğini kullanarak ürettikleri imajlar dört şehrin kimliğini oluşturan sokak objelerine odaklanıyor: İstanbul (Kadıköy), New York (Manhattan), Venedik ve Berlin. İngilizce *context* ve *texture* kelimelerinin birleşmesinden meydana gelen *contexture* kavramı etrafında kolektifin ortaya koyduğu görselliği ve sanat pratiklerine ekledikleri yeni boyutu konuştuk

Röportaj: Merve Akar Akgün **Fotoğraf:** Elif Kahveci

Erdal İnci'yi 2010'lu yılların başından bu yana yeni medya alanında ürettiği işlerden, sergilerinden ve en son 2018 Mart ayı boyunca New York Times Square'de de gösterilen en bilinir işlerinden *Centipedes* ile tanıyoruz. Çağrı ve Serkan siz oddviz kurulmadan önce neler yapıyordunuz? oddviz nasıl bir araya geldi?

Serkan Kaptan: Biz Ankara'dan tanıyoruz. Lise bittikten sonra herkes kendi yollarına ayrıldı. Ben ODTÜ'de çevre mühendisliği okudum. Okurken Mehmet Ali Uysal heykel atölyesinde çalıştım. Sonra *master* yapmak için İstanbul'a, Boğaziçi Üniversitesi'ne geldim ve aynı zamanda mesleki anlamda çalışmaya başladım: Çevre mühendisi olarak. *Master* derecem Boğaziçi Çevre Bilimleri Enstitüsü'nde tamamladım. Daha sonrasında dışarıdan çalışmayı bırakarak tam zamanlı şekilde Boğaziçi Üniversitesi'nde çalışmaya başladım. Altı sene boyunca -yani doktora yeterliliğimi alana kadar- Boğaziçi Üniversitesi'nde kaldım. Sonra araştırma görevimden istifa ederek üniversiteden ayrıldım. Altı senelik süreç bana çok ağır geldi. Çevre konularıyla yakından ilgileniyor ve araştırmalar yapıyordum, aynı zamanda da doğa haklarını savunan bir aktivistim. O dönem fazla bir çıkarım elde edemediğim için hem sosyal olarak hem de iş hayatım hafif depresifti. Süre boyunca Boğaziçi Mensupları Tüketim Kooperatifi'nin kurulması ve Boğaziçi Öğrenci Kooperatifinin kurulması gibi başka şeylerle de ilgilendim. Diğer yandan ise sürekli HaZaVuZu ile görüşüyor ve performanslar yapmaya devam ediyordum. Şarkı söylüyorduk, konser veriyorduk. Böyle bir sosyal yanım hep vardı. Üniversiteden ayrıldıktan sonra birkaç senelik bir Ankara maceram oldu. Tamamen mühendislik sektörüne girdim. Ankara Sincan Organize Sanayi Bölgesi'nden bir fabrikada çalıştım. Doğu'dan parayı Batı'ya; Batı'dan bilgiyi Doğu'ya taşıyordum. Aynı zamanda bir laboratuvar kuruyor

ve eğitim veriyordum. 2016 yazında oradan da istifa ettim ve ne yapacağımı bilemez bir şekilde Ankara'da kaldım. İşte tam o yaz Erdal ve Çağrı ile beraber tatile çıktık. Onların aklında zaten bir araya gelip özellikle fotogrametri üzerinden bir şeyler yapmak fikri varmış. O zaman Çağrı Kadıköy'de, şu anda atölye olarak kullanmakta olduğumuz dairede oturuyordu ve bu fazlaca merkezi, tek odalı evden memnun değildi. Erdal da evinden memnun değildi. Ben ise Ankara'da olmak hiç istemiyordum. İlk aşamada evleri birleştirme kararı aldık ve yine Kadıköy'de bir ev tuttuk ve Çağrı'nın çıktığı daireyi de atölye olarak tasarladık. 2016 yılının sonbahar aylarından itibaren her gün bu atölyeye gelip çalışmaya ve fotogrametri özelinde kendimizi geliştirmeye başladık. "Fotogrametri tekniğiyle nasıl daha iyi kaliteli sonuçlar elde edebiliriz? Problem olan yüzeylerde nasıl daha iyi çözümler olabilir? Nasıl daha makul boyutlarda olabilir?" gibi sorular sorarak çalışmaya başladık.

Çağrı Taşkın: Ben liseden sonra İzmir'de mimarlık okudum ve oradan İstanbul'a geldim. Aslında üniversiteden sonra, Serkan'ın da ilk İstanbul'a gelişinde, birlikte başka bir İstanbul maceramız daha var. Erdal da Ankara'dan İstanbul'a gelince onunla da tekrar görüşmeye başladık. Fakat ben o sırada mimarlık yapıyordum ve yaklaşık bir on yıl kadar da yaptım. Sonra ofis ve şantiye döngüsünden bunaldığım için başka bir arkadaşım ile ortak 3D görselleştirme yapmaya başladık. İki sene kadar *freelance* olarak çalıştım. O sıralar Erdal ile çok görüşüyorduk. Ben 3D yaptığım ve o da görsel işlerle ilgili olduğu için sohbetlerimiz hep bu alanda oluyordu. Bir gün Erdal bana bir fotogrametri işi gösterdi. Son derece ilginç buluyorduk. Ben de işin içindeydim ama piyasa kadar. Erdal bana daha önce hiç duymadığım bir teknoloji den bahsediyordu. *Laser scanner* gibi değil ama bu tekniğin fotoğrafla

uygulandığını ve günümüz teknolojisiyle bunun son kullanıcıya kadar indiğini öğrendim. Bilgisayarlarımızı kullanarak bu işi yapabildiğimizi gördük ve daha fazlasını denemeye karar verdik.

Erdal İnci: İlk iş olarak bir *drone* aldık ve Kayaköy'e tatile gittik, orayı çektik. Önce yavaş yavaş başladık. Sonra benim Art On İstanbul'daki ilk sergimde (Çağrı ile beraber yaptığım) birkaç fotogrametrik iş gösterim. O sergiden sonra oddviz tam anlamıyla kuruldu. Kendimize bir *web* sitesi açtık. Henüz tam olarak ne yapacağımızı bilmiyorduk ama çektiğimiz şeyleri sketchfab isimli *web* sitesine yüklemeye başlamıştık bile.

Çağrı Taşkın: İlk başta aslında herkes kendi işini yapacaktı ama Serkan Ankara'ya gitti ve çok bunaldı. Biz de ona geri gelmesi için konuşmalar yaptık.

Serkan Kaptan: Ben de bağımsız olmak gerektiğine karar vermişim ama bu bağımsızlığın özellikle de ekonomik olarak nasıl olacağını düşünüyordum. Zaten bu aşamadan sonra sonra evleri birleştirme kararı almıştık çünkü bu aynı zamanda ekonomileri de birleştirmek demekti. Normalde bir çift bile iki kişi ama biz üç kişiydik ve bu çok avantajlıydı. Bu şekilde piyasaya karşı da daha avantajlı olacağımızı fark ettik. Altı ay boyunca kafamız rahat şekilde, hiçbir şey düşünmeden oturup çalıştık. Kendimize zaman ayırdık ve bunun çok faydasını gördük. Hayatın direttiği koşturmaların peşinde olmadan sadece istediğimiz işe odaklanarak çalışmanın en kadar kıymetli bir şey olduğunu anladık.

Erdal İnci: Birlikteliğimizin bence bir kopuş noktası var. Geçen sene beni bir sergiye davet ettiler ve ben de Çağrı ve Serkan'a birlikte iş yapmayı önerdim. (Bu arada ben yaklaşık iki yıldır kendi kişisel çalışmalarımı bıraktım ve yalnızca oddviz ile çalışıyorum.) Birlikte bir otel işi yaptık. Sipariş bir iş değildi. Benim Art On İstanbul'un direktörü Gökşen Buğra'ya bizim

ODDVIZ, KADIKÖY 1, FOTOGRAMETRİK SANAL YERLEŞTİRME, DİASEC BASKI, 150 X 266 CM, 2018, ED. 5 + 1 AP

ODDVIZ, VENEDİK 1, FOTOGRAMETRİK SANAL YERLEŞTİRME, DİASEC BASKI, 150 X 266 CM, 2018, ED. 5 + 1 AP

asıl üç boyutlu görüntüleme yapabiliyor olduğumuzu söylememle başladı. Olabildiğince kompleks, fazla odalı, çok katlı bir yapıyı çekmek istiyorduk çünkü asıl fikir binanın anatomik görüntülemesini yapabilmek ve bu görüntüden kesitler alabilmektir. Gökşen bize çekebileceğimiz bir mekân buldu, bu mekân bir oteldi. *Drone* ile oteli içeriden ve dışarıdan görüntüledik. Bu aslında mimarların görselleştirmede kullandıkları bir yöntem ancak daha önce fotogrametriyle hiç yapılmadığını biliyoruz. Ayrıca biz biraz daha sanatsal kesimle yapmak istiyorduk. Genellikle modeller cephelerinden düz, çapraz ya da yukarıdan kesilir. Fakat yeterince çalıştıktan sonra mekânı istediğimiz geometrik şekilde kesebildiğimizi gördük. Elde ettiğimiz görüntülerin animasyonunu da yapabiliyoruz. Ayrıca elde ettiğimiz görüntü fotogerçekçi bir görüntü oluyor: *Drone* ile oteli içeriden ve dışarıdan görüntüledik. Bu aslında mimarların görselleştirmede kullandıkları bir yöntem ancak daha önce fotogrametriyle hiç yapılmadığını biliyoruz. Ayrıca biz biraz daha sanatsal kesimle yapmak istiyorduk. Genellikle modeller cephelerinden düz, çapraz ya da yukarıdan kesilir. Fakat yeterince çalıştıktan sonra mekânı istediğimiz geometrik şekilde kesebildiğimizi gördük. Elde ettiğimiz görüntülerin animasyonunu da yapabiliyoruz. Ayrıca elde ettiğimiz görüntü fotogerçekçi bir görüntü oluyor: Bunlar aslında bizim kasten yapmadığımız, tekniğin getirdiği doğal deformasyonlar.

Bu arada biz izni bir otele aldığımız için orayı çekti. Başka bir yer de olabilirdi. Otel örneğinde aslında odalar birbirine benzemesine rağmen bina içinde spor salonu, restoran, bar, spa vesaire barındırdığı için küçük bir yerleşim yeri gibiydi. Çekim bir hafta sürdü. Her oda için 50 ile 100 arasında fotoğraf çekildi. Binanın tamamı için bu sayı 10.000 kareyi buldu. Tüm fotoğrafları bilgisayara atınca görselleri işlemesi ortalama bir haftayı sürdü. Bu işlemden sonra elimizde üç boyutlu bir model oldu. Çağrı bu modeli, mimari bilgisiyyle, üç boyutlu programda bir araya getirdi. Sonra onun üzerinden kesit aldık, kesidi animasyona dönüştürdük ve onu da İnternet'e koyduk. Bu iş sergilendikten bir ay kadar sonra *Time* dergisinin editörü Josh Raab tarafından fark edildi ve bunu exclusive

bir haber yapmak istedi. Josh bizimle telefonda röportaj yaptı. Bu haber bizi çok motive etti ve bir yerde daha önce bahsettiğim kafa karışıklıklarımızı gidermemizi sağladı. Piyasaya mı çalışalım yoksa sanat mı yapalım? Bunun geri dönüşü olacak mı diye soruyorduk. Oldu.

Çağrı Taşkın: İş fazlaca deneysel kalabilirdi... Erdal kişisel sergilerine devam ederdi. Ben mimarlık yapardım... Ama *Time* dergisinin haberinden sonra yaptığımızın dikkate değer bir iş olduğunun onayını almış gibi hissettik. Tekrar deneyelim, daha iyisini yapalım gibi motivasyonlarla kolları sıvadık.

Peki fotogrametri nedir ve başka kimler tarafından kullanılır?

Çağrı Taşkın: Fotogrametri aslında fotoğraftan ölçüm yapmak demek. Mimaride çok kullanılıyor. Çok eskiden mesafeleri hesaplamak için ordu kullanıyormuş. Arkeologlar da belgeleme yapmak ve rölye almak için kullanıyorlar. Almanya'da çalışan bir arkadaşımın da tekniği fabrikalarında kalite-kontrol yapmak amaçlı kullandıklarını duydum.

Serkan Kaptan: Çıkan ürünlerin mikron seviyesinde kalite kontrolünü yaparken kullanıyorlar. O kadar hassas bir teknik ki dişçiler bile kalıp almak için kullanıyorlar. Cilt kırışıklık kremlerinin etkilerini ölçebilmek adına insan vücudunun önce/sonra fotoğraflarını çekmek için de kullandıklarını öğrendik. İnsanın üç boyutlu modelini çıkarıp yüzey alanından kırışıklıkların giderildiğini ölçebiliyorlar. Ayrıca oyun ve film sektöründe çok kullanılıyor.

Erdal İnci: Görsel sanatlarda bu tekniğin kullanımı çok yaygın bir durum değil. Son kullanıcıya yeni indiği için fazla bilinmiyor, oysa çok potansiyeli olan bir araç, fotoğraf kadar önemli. Kullananlarda genellikle yeni bir tekniği deneme amaçlı kullanıp bir adım ötesine geçmemişler.

Peki siz belgeleme amaçlı mı kullanıyorsunuz?

Erdal İnci: Fotoğrafçı bir objeye ya da mekâna nasıl yaklaşıyorsa biz de o şekilde yaklaşıyoruz.

Envanter oluşturma fikrine nasıl geldiniz?

Erdal İnci: Otelde sonra *El Orfelinato* isimli işi yaptık. Geçen sene beni FOTOİSTANBUL Fotoğraf Festivali'ne davet ettiler. (Bu sene festival maalesef yapılamayacak) Ben de onlara artık yeni bir kolektifle çalıştığımızı ve bina çekimi yaptığımızı söyleyince fikri çok sevdiler ve festivalde sergi mekânı olarak Musevi Yetimhanesini çekmeye karar verdik. Böylece izleyicilere, içlerinde bulundukları yapıyı asla göremeyecekleri bir perspektiften gösterebilecektik. Bu ikinci büyük çalışmamız oldu ve üretimde yaklaşık bir ay sürdü. O çalışmadan, festivalin tercihi doğrultusunda, bir still image sergilendi. Sonradan Cİ'da *El Orfelinato*'nun videosu gösterildi ve satıldı. Biz de bu işte para kazanabildiğimizi görmüş olduk. Kazandığımız parayla yeni bir bilgisayar aldık ve *Envanter*'i onun sayesinde yapabiliyoruz. Bilgisayar bugün aldığımız fiyatın bir buçuk katına çıktı. Ekonomideki dalgalanmaların ilk etkiledikleri arasında sanatçılar da var. Alınan boyalar da yurtdışından geliyor... Dijital alanda çalışınca da aslında malzemenin kurtulmuş olmuyorsunuz.

Nasıl başladınız?

Erdal İnci: İlk sokak mobilyalarını çekmek geldi aklımıza. Fotogrametride bir objenin fotoğraflarını çekiyorsunuz, böylece o objenin üç boyutlu bir modelini elde etmiş oluyorsunuz. O model fotoğrafik oluyor ve biriktirme şansınız var. Bir koleksiyoncu gibi, bir arşivci gibi, üç boyutlu objeler elde edince onları biriktirme ihtiyacı da beraberinde geldi. Sokak objeleri bize ilginç geliyor çünkü aslında hepsi aynı örnek yapılıyor ve zaman içinde eskiyorlar, kondisyonları değişiyor. Bu kondisyonlar da bulundukları yere göre, yerel yönetimin onlara bakımının özenileyle ya da orada yaşayan halkın sosyo-kültürel yapısına göre değişiklik gösteriyor.

ODDVIZ, MANHATTAN II, FOTOGRAMETRİK SANAL YERLEŞTİRME, DİASEC BASKI, 106 X 250 CM, 2018, ED. 5 + 1 AP

Bu değişim sırasında aslında güzelleşerek- hepsi ayrı bir kimliğe bürünüyor ve karakter kazanıyorlar. Bize göre bunları biriktirmek oldukça zevkli. Bir yere gidip bir şeyi keşfetmek, hatta avlanmak gibi bir dürtüyle yapıyoruz.

Arşivliyorsunuz aslında.

Erdal İnci: Arşivliyoruz. Belgeliyoruz. Çünkü aynı objenin yarın nasıl bir kondisyonunda olacağını bilemiyoruz. Her şey sürekli değişiyor. Birisi bakmazsa bile eskiyor, paslanıyor. Kadıköy Belediyesi İstanbul’un diğer belediyelerine göre daha farklıdır. Biz her gün yürürken önlerinden geçtiğimiz renkli Kadıköy babalarına bakarak bir gün “biz neden bu babaları çekmiyoruz?” dedik. İzin alma derdi yok, bina çekmek kadar zor da değil. Daha özgürsünüz, kendi başınıza ve anında karar vererek koleksiyonunuza katılabiliyorsunuz. Oyuncak gibi... Siz biriktirdiğiniz koleksiyonunuz daha değerleniyor. İçindeki objelerin nitelikleri artıyor, ender olanlar çıkmaya başlıyor. Biz de bu şekilde Kadıköy’de oyuncak koleksiyonumuzu geliştirmeye başladık. Çekip kendi oluşturduğumuz sanal bir kutuya atıyorduk. Proje bu birikimlerden ortaya çıktı. Başta bu fıkirden büyük bir iş yapalım diye düşünmemiştik ama yeni objeler çektikçe ve koleksiyonumuz oluştuğuna “bu koleksiyonu nasıl sergileyebiliriz?” sorusu etrafında düşünmeye başladık. Vitrininize farklı ülkelerden getirdiğiniz bibloları koyarken ya da buzdolabınıza magnetlerinizi yerleştirirken bile onları düzenlemek istersiniz. Bizim elimizde de 400 tane Kadıköy babası olunca onları nasıl sergileyebileceğimizi düşünmeye başladık. En sonunda içine attığımız o sanal kutunun fotoğrafını çekmeye karar verdik. Bir fotoğrafçı nasıl objelerini stüdyoya götürüyorsa biz de aynı şekilde çektiğimiz tüm babaları dijital ortamda stüdyoya sokarak belirli ışıklar altında çektik. Bu aslında bir fotoğrafçının sahip olamayacağı bir imkân çünkü şehrin babalarını alıp stüdyoya götüremezsiniz. Üstelik biz bunu yaparak fotogerçekçi bir sonuç alabiliyoruz. Asıl hedefimiz koleksiyonumuzda olan bütün parçaları göstermek olduğu için fotoğraflarını nasıl çekeceğimizi düşünmeye başladık. Biriktirdiğiniz obje sayısı ne kadar fazla olursa, tıpkı bir müze gibi, o koleksiyondan farklı anlamlar üretebilirsiniz. Hatta aralarından seçerek küratöryal bir iş bile yapabilirsiniz. Biz de biriktirdiklerimizi bir araya getirirken İstanbul’un şehir planı gibi kaotik bir şekilde bir araya getirmeyi tercih ettik. Hepsini dizip sınıflandırabilir ya da bir masa üzerinde çekebilirdik ama o dağınık görüntü bize daha uygun geldi. İstanbul’a daha çok yakışan bir görüntüydü.

Fransız sosyolog Maurice Halbwachs kolektif hafıza kavramı sosyolojik bağlamda derinlemesine inceleyen ve ondan hareketle bir teori geliştiren ilk sosyolog. Halbwachs’a göre, kolektif bir hafızaya

sahip olmak demek, bir grubu veya insan topluluğunu oluşturan bireylerin kendi geçmişleriyle ilgili ortak bir imaja sahip olmaları ve bu imaj sayesinde kendi birlik ve özgünlüklerinin bilincine varmaları. Sizin yapmaya çalıştığınız şey aslında bir nevi bu kolektif hafızaya dokunmak. Tutmak istedikleriniz var ve onları tam da oldukları şekilde biriktirmek sonra da herkese tekrar göstermek istiyorsunuz.

Erdal İnci: Evet bizim çektiğimiz sokak mobilyalarının bir çok insanın hatırasında yeri olabilir. Altıyol’da duran Boğa’yı da çektik, bu çok iyi bir örnek olabilir. Belediyelerin de rolü var bu hafızanın oluşmasında. Beyoğlu Belediyesi babaları boyamıyor ama insanlar kendi inisiyatifleriyle merdivenleri boyuyorlar ancak Kadıköy’de belediyenin kendisi babaları Gezi’ye gönderme yaparak renklendiriyor.

Çağrı Taşkın: Gezi sırasında aslında insanlar kafalarına göre boyuyorlardı ama iyi olmuyordu ve Kadıköy Belediyesi işi ele alıp “biz yapalım tam yapalım” dedi, “beyaz olacağına rengârenk olsun.”

Erdal İnci: Süreyya Operası’nın önünde çinili babalar vardı. Zanaatkarlar tarafından yapıldıkları belliydi. Onları da çektik ve iyi ki çekmişiz çünkü iki ay evvel tüm babaları tamir ettiler. Bize estetik gelen kırık dökkükler, yaşanmışlıklar ve doku zenginliği tamirden sonra maalesef yok oldu. Ancak ilk halleri bizim arşivimizde kaldılar.

Serkan Kaptan: İnsanlar fotogrametriyi belgesel anlamda da kullandıktan sonra müzelere yöneldiler ve müzelerdeki objeleri, antik heykelleri, sikkeleri ve resimleri çekip kaydetmeye başladılar. Fakat müzede olanlar zaten 50 sene, 100 sene sonra da değişmeyecekler. Biz hızla değişenin sokak olduğunu bildiğimiz için asıl sokak sanatının, yazılarının ve yüzyelerinin belgelenmeye ihtiyaç olduğunu düşünüyoruz.

Bu pratik aslında fotoğrafa oldukça yakın. Neden bu dört şehir seçtiniz?

Serkan Kaptan: Tamamen pratik sebeplerden. Erdal’ın *Centipedes* videosunun New York, Times Square’de gösterimi olacaktı. O sıralarda biz de tam olarak bir envanter çekimi yapmanın inceliklerini keşfetmiştik. Amerika’ya gidip oradan envanterimize bir şehir katabileceğimizi fark ettik. Sonra Venedik’e Çağrı tek başına gitti.

Çağrı Taşkın: Arte Laguna’da düzenlenen bir yarışmaya başvurmuştuk ve finale kaldık. oddviz’in ilk defa yurtdışında bir işi sergilecekti. Serkan ve Erdal New York’tan yeni dönmüştü. Ekonomik ve fiziksel olarak yorgunlardı. Ben de finalist olduğumuz yarışma ve envantere yeni bir şehir katmak için Venedik’e tek başıma gittim. Gitmeden yaptığım araştırmalarda neredeyse her sokakta olan çeşme kuyularını keşfettim ve onları çekmeye karar verdim.

Serkan Kaptan: En son Berlin’e ise gerçekten sadece

çekim amaçlı gittik. Berlin rahat ettiğimiz bir şehir, orada daha uzun süre geçirdik. Berlin’e gidene kadar hep objeler çekiyorduk ancak orada bina cepheleri ve önlerindeki kaldırımları alarak bu L şeklindeki görsellerden bir yüzey elde edebileceğimizi fark ettik. En başından cephe çekerek başladık.

Neden böyle bir koleksiyona en başta ihtiyaç duyduunuz diye düşünüyordum ama sanırım bu daha çok teknikle birlikte gelen bir fikir oldu?

Erdal İnci: Deneyssel başladık ve zamanla içerik zenginleşti. Örneğin Kadıköy’de olan ve orayı en çok anlatan şey babalardı, banklar değil. O muhitte özdeşleşen objelere ağırlık verdik. New York’da ilk akla gelen sokak objesi hidrantlardır. New York filmlerinde muhakkak hidrantlarla ilgili en az bir sahne olur. Önceden Google Street View’dan araştırma yaptık ve gördük ki hidrantların hepsi farklı kondisyonlardı. Çekimlerimizi Manhattant ile sınırladık ancak orada da her şey muhitten muhite değişiyor. Hidrantlar alışveriş sokaklarında pırıl pırıl ve bakımlıyken Harlem gibi bölgelerde bakımsız ve paslı, Soho gibi bölgelerde de stickerlarla dolu haldelerdi. Hidrantlara odaklandık ama posta kutularını, polis yangın alarmlarını ve heykeller de çektik. On gün boyunca hiçbir yeri gezmeden ve her yeri gezerek mesai yaptık. Biraz safari gibiydi. Bir sokağa girip bakıyoruz oradan hemen yan sokakta bir şey keşfedip koşturarak oraya gidiyoruz...

Fotoğraf ve kolaja yeni bir perspektif katıyorsunuz.

Erdal İnci: Ressamların *overall* kompozisyonları gibi. Natürmort bir resim yapabilirsiniz ya da her şeyi dağıtıp karmaşık bir patern oluşturabilirsiniz. Kadıköy’ü öyle değerlendirdik. Sanal bir yerleştirme yaptık. Yerleştirirken manipüle etmedik böylece objeler belge değerlerini kaybetmediler. Ancak gerçek fiziksel koşulları muhakkak göz önünde bulunduruyoruz. Her objenin bir ağırlığı var, hiçbiri havada süzülüyor. Sonunda bir mekân oluşturabildiğimizi fark edince, her şeyi belirli kurallar çerçevesinde bir araya getirdik. Şehrin ruhuna ve planına uygun şekilde ilerlemek istedik. New York’un plan olarak ızgara gibi. O yüzden New York objelerini ızgara planında yerleştirdik. Belli kurgular yaptık ve yükseklikleriyle oynadık çünkü şehir öyle. Venedik biraz daha farklıydı. Müze şehir olduğu gibi her şey 300, 400 yıldır oldukları şekilde korunuyor. Oradaki objelerin hepsi eskiydi, açık hava müzesi gibi. Venedik’te de yine şehir planını baz alıp büyük kanalı koruyarak var olan organik paterden ilham alan bir yerleştirme yaptık. Düzlemsek bütün çeşmeleri tek tek görebileceğiniz bir düzenleme yaptık. Tam olarak dokümantasyon yapıyoruz, belgesel çekiyor gibiyiz. Elimizdeki her şeyi bir araya getirirken kurgusunu da biz yapıyoruz.